

კავკასიის უნივერსიტეტი  
მედიის სკოლა



ახალგაზრდული ფეხბურთი საქართველოში - როგორ გავხდეთ  
ხვიჩა კვარაცხელია?

ნინი ქიქავა

თბილისი  
2025წ.

საქართველოში ფეხბურთის სწრაფ განვითარებასა და წინსვლას მოჰყვა ათასობით კითხვა იმის შესახებ, თუ როგორ შეუძლია მოზარდს, ჩვენს ქვეყანაში მიაღწიოს ისეთ დონეს, რომ საერთაშორისო ასპარეზზე თავის დამკვიდრება შეძლოს?

წლების განმავლობაში ქართველი ფეხბურთელების ცხოვრება ნეგატიური სტერეოტიპებით იყო დატვირთული, თუმცა საბედნიეროდ, ეს სტერეოტიპები ბოლო წლებში იმსხვრევა. დღეს ქართველი მოზარდებისთვის ფეხბურთის სამყაროში უდიდესი შესაძლებლობები იშლება, მათი კუმირები უკვე არა თუ უცხოელი ფეხბურთელები, არამედ ჩვენი ეროვნული ნაკრების ვარსკვლავები არიან. ისევ გამოდიან ბავშვები ქუჩებში ფეხბურთის სათამაშოდ და მაისურებზე ახლა უკვე ქართული გვარები აწერიათ.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო ევროასპარეზზე ღირსეულად წარსდგა, მსოფლიომ გაგვიცნო და არაერთი ქართველი ფეხბურთელი თამაშობს უცხოურ ლიგებში, საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატი კვლავ ვერ სარგებლობს პოპულარობით. საზოგადოებამ უნდა გაიგოს რომ, სწორედ ამ ეროვნული ლიგის გუნდების აკადემიებში არიან აღზრდილნი ის ფეხბურთელები, რომელთაც ახლა მთელი საქართველო იმედით შესცერის. ჩნდება კითხვები, რომელი აკადემია არის ყველაზე კარგი? სანდო? წარმატებული? რა ხდება ახალგაზრდულ ფეხბურთში? ამ კითხვებზე პასუხი არც ისე მოკლე და მარტივია, მაგრამ ამ სტატიაში თქვენ აღმოაჩენთ მრავალ საინტერესო ინფორმაციას და ინტერვიუს, რომელიც დაგაინტერესებთ და გაგარკვევთ იმაში თუ, როგორ ვითარდება ქართული ახალგაზრდული ფეხბურთი და რა შესაძლებლობებია მის წინაშე.

დავიწყოთ ეროვნული ლიგის წარუმატებლობით. “ეროვნულ ლიგაზე” საზოგადოების დამოკიდებულება ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევად რჩება ქართულ ფეხბურთში. რატომ არ ჩანს იგი ისეთი მიმზიდველი, როგორიც სხვა ევროპულ ლიგებშია? ამ თემაზე პატარა ქუჩის გამოკითხვა ჩავატარეთ და საზოგადოება ამ ყველაფერში მთავარ პრობლემად ასახელებს ცუდ მარკეტინგს, რეკლამების ნაკლებობას და მუხტის არ ქონას. მათი თქმით, არ იციან როდის და სად გადის ეს თამაშები, ან საერთოდ რა დატვირთვა აქვს “ეროვნულ ლიგას”, როგორც საფეხბურთო ჩემპიონატს. კიდევ ერთი პრობლემა ცნობილი სახეების და კარგი ფეხბურთელების ნაკლებობაა ლიგაში, ასევე, დაფინანსების გაზრდა, რაც თავისთავად უფრო გამართულ სპორტულ ინფრასტრუქტურამდე მიიყვანს ლიგას.

მოკლედ რომ ვთქვათ, ბევრი რამ არის შესაცვლელი იმისთვის, რომ ეს ჩემპიონატი მიუახლოვდეს ევროპულ სტანდარტებს, თუმცა, ერთი რამ ცხადია: საქართველოს ფეხბურთის მომავალი არის ამ ლიგაში. სწორედ აქ დაიწყო ხვიჩა კვარაცხელიას, გიორგი მამარდაშვილის და ნაკრების სხვა ფეხბურთელების კარიერა. ახლახანს, საქართველოს ახალგაზრდული ნაკრები (U21) ევროპის ჩემპიონატზე გავიდა, ხოლო მათი შემადგენლობის 60%-ზე მეტი სწორედ ეროვნულ ლიგაში თამაშობს და გულშემატკივრობა აქაც სჭირდებათ.

ეროვნული ლიგის გუნდებს აქვთ თქვიანთი აკადემიები, საიდანაც ბავშვები იწყებენ ფეხბურთის შესწავლას. საქართველოს საფეხბურთო აკადემიები გარკვეულწილად კარგ მდგომარეობაში არიან, თუმცა მაინც ბევრი პრობლემაა, რომელიც უნდა გადაიჭრას. ამ თემაზე გავესაუბრეთ არაერთ ადამიანს, რომელთა მოსაზრებებიც ძალიან საინტერესო და გამოსადეგი აღმოჩნდა.

ქართველი სპორტული ჟურნალისტი ანდრო ხელაძე ამ თემაზე გვესაუბრა და მისი თქმით, ერთ-ერთ უდიდეს პრობლემას მშობლების და მოკიდებულება წარმოადგენს. მშობლები ყველაზე დიდ მნიშვნელობას გამარჯვებას ანიჭებენ და ხშირად მათ არასრული გაგება აქვთ, თუ რა სჭირდება ბავშვს პროფესიონალ ფეხბურთელად ჩამოყალიბებისთვის. ასევე ანდროს თქმით, უდიდესი როლი აქვს მწვრთნელს, რომლის შენიშვნებიც მოზარდებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია და მათი სიტყვების გამო ბევრსაც დაჰკარგვია თამაშის მოტივაცია. ის იხსენებს საფეხბურთო კლუბ „იბერია 1999“-ის ახალგაზრდული გუნდის ყოფილი მწვრთნელის, გია ჭიაბრიშვილის სიტყვებს გაშვებული გოლის შემდეგ: „არაუშავს, ფეხბურთის თამაშს ვაგრძელებთ..“. ანდროს თქმით. მეტი ასეთი მწვრთნელი სჭირდება საქართველოს საფეხბურთო აკადემიებს.

რაც შეეხება რეგიონებში მცხოვრებ მოზარდებს, ანდრო ამბობს, რომ არსებობს არველაძეების ფონდი, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის აკადემიის გუნდები და სხვები, ვინც აქტიურად ჩადიან რეგიონებში და ეძებენ ტალანტებს, საუკეთესოები კი თბილისში მოჰყავთ. ანდრო ნათელ წერტილს იმაშიც ხედავს, რომ მომრავლდა რეგიონებში სტადიონები - „მეტი სტადიონი ნიშნავს მეტ სივრცეს ბავშვებისთვის, რათა ითამაშონ ფეხბურთი“. ჩვენი რესპონდენტი ერთ-ერთ გამორჩეულ საფეხბურთო აკადემიად „დინამო თბილისის“ აკადემიას მიიჩნევს. რესპონდენტმა ხაზი იმასაც მკაფიოდ გაუსვა, რომ საქართველოში ნელ-ნელა უცხოური გუნდების აკადემიებიც იხსნება ერთ-ერთი ასეთი „ინტერის“ აკადემიაა. ანდრო ახალგაზრდულ

ფეხბურთში ხედავს მომავალს და აღნიშნავს, რომ ერთ-ერთი ყველაზე დიდი გავლენა ახალგაზრდებზე ხვიჩა კვარაცხელიას წარმატებამ იქონია.

როგორც ანდრომ აღნიშნა, საქართველოში არსებობს ერთ-ერთი გამორჩეული უცხოური აკადემია, „ინტერის“ აკადემია, რომელიც იყო ორგანიზატორი 2024 წლის დეკემბერში გამართული ახალგაზრდული საფეხბურთო ჩემპიონატის, სადაც თითქმის ყველა საფეხბურთო აკადემია მონაწილეობდა და 6 წლის ბავშვებიდან დაწყებული, ასაკის თითქმის ყველა კატეგორია იყო წარმოდგენილი. სხვადასხვა ასაკობრივ კატეგორიებს სხვადასხვა ჩემპიონები ჰყავდათ. ერთში თავად „ინტერმა“ გაიმარჯვა, შემდეგ „დინამო ბათუმმა“, გამარჯვებულთა შორის იყო სკ. „ვაზისუბანი“ და ა.შ.. ამ ყველაფერში მთავარი ის არის, რომ აკადემიები და საბავშვო ფეხბურთი საგრძნობლად ვითარდება. ახლა მშობელს მრავალი აკადემიიდან შეუძლია ამოარჩიოს მისთვის სასურველი, სხვადასხვა კრიტერიუმებზე დაყრდნობით.

ანდრომ საუბრისას მწვრთნელის დამოკიდებულება ახსენა და სწორედ აქ იყო მთავარი პრობლემა საქართველოში მრავალი წლის განმავლობაში. ჩვენი ერთ-ერთი რესპონდენტი, ეროვნული ლიგის გამორჩეული ფეხბურთელი ირაკლი ბულრიძე იხსენებს, თუ როგორ გამოუშვეს საფეხბურთო კლუბ „ლოკომოტივიდან“ მწვრთნელის სიტყვების გამო, რომელმაც გადაჭრით უთხრა მას, რომ ვერ დადგებოდა ფეხბურთელი. „ერთი მწვრთნელის სიტყვებს, ესეთ პატარა ასაკში, არ მივცემდი უფლებას ჩემი მომავალი გადაეწყვიტა.“ - ამბობს ირაკლი. ის „ლოკომოტივიდან“ საჩერის ჩიხურაში გადავიდა, შემდეგ გამორჩეული თამაშით ბელგიაში მოხვდა და ამის შემდეგაც კარგად აეწყო კარიერა. ირაკლი იმ ფეხბურთელთა შორის არის, რომლებმაც არ მისცეს ასეთი მწვრთნელების სიტყვებს თავიანთი კარიერის დასრულების უფლება, თუმცა, როგორც უკვე აღვნიშნეთ სწორედ ამ მიზეზით ასრულებს მრავალი ფეხბურთელი კარიერას.

ლევან ბერძენიშვილის ქართველი ფილოლოგისა და პოლიტიკოსის მოსაზრებაც ამ თემაზე სწორედ ასეთია. „მწვრთნელებს ჰავანიათ, რომ ფეხბურთი მათია, როგორც რეჟისორებს - თეატრი. თუმცა, თეატრი მსახიობის არის ფეხბურთი კი ფეხბურთელის.“ - ამბობს ის.

ახალგაზრდულ ფეხბურთზე გავესაუბრეთ ასევე „იბერია 1999-ის“ ერთ-ერთი ასაკობრივი გუნდის მწვრთნელს გიორგი მოდებაძეს, რომელიც ამ სფეროში თითქმის 10 წელია მოღვაწეობს და აღნიშნავს, რომ ასეთი მონდომებული ახალგაზრდების ნაკადი სხვა დროს არ ახსოვს. „იმდენად აღაფრთოვანა ბავშვები ხვიჩას, ზურიკოს,

მამარდას და ზოგადად ნაკრების მიღწეულმა წარმატებებმა, რომ მთელი მონდომებით ცდილობენ მათ გზას გაყვნენ“ - ამბობს გიორგი. მისი აზრით, მთავარი პრობლემა ფინანსებშია და აუცილებელია მეტი ყურადღება მიექცეს საბავშვო ფეხბურთს უშუალოდ სახელმწიფოს მხრიდან. გიორგი „იბერია 1999“ აკადემიას ერთ-ერთ საუკეთესოდ თვლის საქართველოში და ამბობს, რომ ამას ადასტურებს მათი დიდი ისტორია და ჩემპიონობა, რომელიც „იბერიას“ მთავარმა გუნდმა „ეროვნული ლიგის“ 2024 წლის სეზონში მოიპოვა.

საბოლოო ჯამში, საქართველოს ახალგაზრდული ფეხბურთი პროგრესირებს და ქართული აკადემიები ქმნიან სტაბილურ საფუძველს მომავალი წარმატებისთვის. თუმცა, ამისთვის საჭიროა სახელმწიფოს მხრიდან დახმარება, კარგი ინფრასტრუქტურა, მწვრთნელების მხარდაჭერა და მშობლების თანადგომა. ახალგაზრდების მოტივაცია და სწორი მიდგომა მთავარ ფაქტორებს წარმოადგენს, რაც საბოლოოდ საქართველოს დაეხმარება საერთაშორისო საფეხბურთო ასპარეზზე წარმატების მიღწევაში.